

مدیران عامل محترم بانک‌های ملی ایران، صادرات ایران، تجارت، ملت، سپه، مسکن، کشاورزی، رفاه کارگران، صنعت و معدن، توسعه صادرات ایران، توسعه تعاون، پاریس، پاسارگاد و شرکت دولتی پست بانک

با سلام و احترام

پیرو نامه شماره ۹۹/۸۷۴۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۲۳ در خصوص طرح گواهی اعتبار مولد (گام) به استحضار می‌رساند؛ به منظور تبیین نحوه صدور اوراق گام، شیوه‌نامه اجرایی طرح مذکور به ترتیب فرآیند صدور اوراق از مرحله تعیین سقف ضمانت توسط بانک مرکزی تا مرحله وصول مطالبات تدوین گردیده است، براین اساس، ضمن ارسال "شیوه‌نامه اجرایی گواهی اعتبار مولد (اوراق گام) مصوب ۱۳۹۹/۰۳/۱۸ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی و دستورالعمل پذیرش و معاملات اوراق گام مصوب ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار" خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به واحدهای اجرایی ذی‌ربط ابلاغ و برحسب اجرای آن نظارت گردد. ضمناً لازم است نسخه‌ای نیز از بخشنامه داخلی آن بانک به واحدهای اجرایی ذی‌ربط، به این بانک ارسال گردد. ۴۷۶۴۵۳۹/د.

مدیریت کل اعتبارات

اداره اعتبارات

سیدعلی اصغر میرمحمدصادقی شهرزاد دانشمندی

۲۸۱۷-۰۱

۳۲۱۵-۰۴

دستور العمل گواهی اعتبار مولد (گام)

بانك مرکزی با هدف رفع موانع پولی رونق تولید، هدایت منابع مالی به فعالیت‌های مولد اقتصادی و تأمین سرمایه در گردش سالم و پایدار برای واحدهای تولیدی، طرح گواهی اعتبار مولد (گام) را از طریق صدور اوراق گام، بر مبنای دستور العمل ذیل اجرا می نماید.

ماده ۱- در این دستور العمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:

- ا. «بانك مرکزی»: بانك مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ب. «موسسه اعتباری عامل»: بانك یا موسسه اعتباری دارای مجوز از بانك مرکزی که به درخواست بنگاه متقاضی، نسبت به صدور اوراق گام و بازپرداخت مبلغ اسمی آن در سررسید اقدام می‌نماید.
- ج. «بنگاه»: اشخاص حقوقی که مجوز فعالیت در بخش‌های اقتصادی مولد داشته باشند.
- د. «بنگاه متعهد»: بنگاه خریدار نهاده (اعم از کالا و خدمات) که بنگاه فروشنده نهاده (بنگاه متقاضی) را جهت استفاده از اوراق گام از طریق سامانه به موسسه اعتباری معرفی می‌کند.
- ه. «بنگاه متقاضی»: بنگاه فروشنده نهاده (اعم از کالا و خدمات) که اوراق گام را پس از صدور دریافت می‌کند.
- و. «اوراق گام»: اوراق بهاداری که بر مبنای عقد ضمان به عاملیت و ضمانت موسسه اعتباری صادر می‌گردد.
- ز. «سامانه»: سامانه صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول.
- ح. «سقف ضمانت»: حداکثر میزان مجاز ضمانت اوراق گام برای موسسه اعتباری عامل.
- ط. «سقف اعتباری»: حداکثر میزان بهره‌مندی بنگاه متعهد از اوراق گام.

ماده ۲- بانك مرکزی به منظور کمک به بهبود روش‌های تأمین سرمایه در گردش بنگاه ظرف مدت ۲ ماه اقدام به راه‌اندازی سامانه جهت صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول می‌نماید.

ماده ۳- اوراق گام دارای ویژگی‌های زیر است:

- ۳-۱- با نام
- ۳-۲- غیر کاغذی
- ۳-۳- بدون کوپن سود
- ۳-۴- در قطعات استاندارد شده با ارزش اسمی یک میلیون ریال
- ۳-۵- با سررسیدهای حداقل یک ماه و حداکثر تا نه ماه (در پایان هر ماه)
- ۳-۶- این اوراق توسط موسسه اعتباری عامل در سامانه صادر می‌شود و پس از گذشت یک ششم زمان صدور تا سررسید، معاملات اوراق به بازار سرمایه منتقل می‌گردد.
- ۳-۷- اوراق صادره تا زمانی که در بازار پول است صرفاً قابلیت نقل و انتقال از طریق مؤسسه اعتباری عامل با درخواست دارنده اوراق را دارا می‌باشد.

- ۳-۸- اوراق پس از انتقال به بازار سرمایه و طی تشریفات مربوطه صرفاً در بازار یاد شده قابل معامله و تسویه است.
- ۳-۹- دارنده اوراق گام می‌تواند آن را بابت خرید نهاده به سایر بنگاه‌های عضو سامانه گام منتقل نماید.
- ۳-۱۰- اوراق گام قابل معامله در بازار سرمایه (و در چارچوب ضوابط بازار مذکور) است.
- ماده ۴-** سقف اعتباری هر بنگاه متعهد معادل ۷۰ درصد از فروش سال آخر آن بنگاه (از طریق استعلام از سازمان امور مالیاتی) پس از کسر مانده تسهیلات مرتبط با تأمین مالی سرمایه در گردش بنگاه مربوطه و تعهدات ناشی از اوراق گام قبلی منتشره نزد شبکه بانکی تعیین می‌گردد.
- تبصره ۱-** بنگاه متعهد مکلف است در هنگام ارائه درخواست انتشار اوراق گام، اجازه دریافت اطلاعات خود از سازمان امور مالیاتی را توسط بانک مرکزی بدهد.
- تبصره ۲-** موسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به درج فاکتور مأخوذه از بنگاه متعهد در سامانه سازمان امور مالیاتی (جهت احتساب در محاسبات مالیاتی برای بنگاه متعهد) اقدام نماید.
- تبصره ۳-** سقف اعتباری بنگاه متعهد در صورت دو بار ایفای تعهد متوالی بنگاه متعهد در سررسید برای اوراق گام قبلی منتشره، به میزان ۱۰ واحد درصد افزایش می‌یابد. این افزایش سقف تا میزان فروش سال آخر بنگاه متعهد، بر مبنای آخرین صورت‌های مالی مورد تأیید سازمان امور مالیاتی می‌تواند اعمال شود.
- ماده ۵-** پس از دریافت درخواست بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به اعتبارسنجی بنگاه متعهد در چارچوب مقررات مربوط اقدام و در صورت موافقت با صدور اوراق گام، وثایق و تضامین کافی را اخذ نماید.
- تبصره ۱-** موسسه اعتباری عامل موظف است مقدار اعتبار تأییدشده برای بنگاه متعهد جهت صدور اوراق گام را در سامانه گام ثبت نماید.
- تبصره ۲-** موسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به اخذ شماره درخواست از سامانه سمات و ثبت آن در سامانه گام اقدام نماید.
- تبصره ۳-** نرخ کارمزد اوراق گام توسط هیئت عامل بانک مرکزی تعیین و ابلاغ می‌گردد.
- تبصره ۴-** به منظور تشویق بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل می‌تواند پس از ایفای تعهد بنگاه، حداکثر در سقفی که هیئت عامل بانک مرکزی تعیین می‌کند، تخفیفی در نرخ کارمزد اوراق گام اعمال نماید.
- تبصره ۵-** موسسه اعتباری عامل بایستی قبل از صدور اوراق گام، حق برداشت از کلیه حساب‌های بنگاه متعهد را در صورت عدم ایفای تعهدات در سررسید اخذ نماید.
- ماده ۶-** بنگاه متعهد مکلف است برای استفاده از اعتبار تأییدشده خود توسط موسسه اعتباری عامل جهت صدور اوراق گام، به همراه معرفی بنگاه متقاضی، فاکتور خرید مربوطه (که نشان دهنده مطالبات قطعی بنگاه متقاضی از وی است) را جهت تعیین زمان سررسید اوراق گام به موسسه اعتباری عامل مورد نظر ارائه نماید.

ماده ۷- بنگاه متقاضی با ارائه اسناد دریافتنی از بنگاه متعهد به موسسه اعتباری عامل، تقاضای صدور و تخصیص اوراق گام را مطابق با ارزش اسناد دریافتنی می‌دهد. پس از موافقت موسسه اعتباری عامل، اوراق گام از طریق سامانه صادر و مالکیت آن به بنگاه متقاضی منتقل می‌گردد.

تبصره ۵- بنگاه متعهد مکلف است در سررسید اوراق گام، نسبت به ایفای تعهد خود (تامین وجه اوراق گام صادره برای بنگاه متقاضی) به موسسه اعتباری عامل اقدام نماید.

ماده ۸- در صورت عدم ایفای تعهد توسط بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل موظف است ضمن انجام اقدامات لازم جهت وصول مطالبات خود از بنگاه متعهد اعم از اجرایی نمودن وثایق یا تضامین نسبت به اقدامات ذیل مبادرت ورزد:

۸-۱- مطالبات مذکور را به اقلام بالای خط ترازنامه خود و به قسمت بدهکاران موقت انتقال دهد.

۸-۲- در صورت عدم وصول مطالبات مزبور ظرف مدت حداکثر دو ماه از تاریخ سررسید به عنوان بدهی سررسید گذشته محسوب، دو ماه بعد معوق و دو ماه بعد از آن مشکوک‌الوصول (مجموعاً شش ماه) تلقی گردیده و ذخایر کافی را برای پوشش این مطالبات اختصاص دهد.

ماده ۹- در صورتی که بنگاه متعهد نسبت به تعهدات خود در سررسید اوراق گام عمل نکند مشمول موارد زیر وفق قرارداد می‌گردد:

الف: پرداخت وجه التزام تاخیر تادیه دین از تاریخ سررسید اوراق گام

تبصره ۵: وجه التزام تاخیر تادیه دین موضوع این بند برابر است با نرخ سود تسهیلات مبادله‌ای به علاوه ۶ واحد درصد

ب: ممنوعیت بهره‌مندی از صدور اوراق گام تا حداقل سه ماه پس از زمان تسویه بدهی اوراق گام نکول شده قبلی

ماده ۱۰- سقف کلی صدور اوراق گام توسط شبکه بانکی و سقف ضمانت هر موسسه اعتباری عامل توسط هیات عامل بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: سقف کلی صدور اوراق گام حداقل ۶۵ درصد برای بنگاه‌های کوچک و متوسط (زیر صد نفر شاغل) و مابقی برای بنگاه‌های بزرگ (بالای صد نفر شاغل) قابل اعمال می‌باشد.

تبصره ۲: بانک مرکزی با توجه به عملکرد موسسه اعتباری در زمینه تضمین و وصول مطالبات ناشی از اوراق گام صادره نسبت به بازنگری سقف ضمانت موسسه اعتباری اقدام می‌نماید.

ماده ۱۱ - موسسه اعتباری عامل مکلف است در صدور اوراق گام، ضوابط و مقررات جاری از جمله آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان و آیین نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط را رعایت نماید.

تبصره: این اوراق تا زمان سررسید در نسبت های نظارتی قابل احتساب نمی باشد.

ماده ۱۲ - فرآیندهای ثبت نام بنگاه متعهد و متقاضی در سامانه گام از طریق موسسه اعتباری عامل انجام می شود.

ماده ۱۳ - بانک مرکزی مکلف است گزارش عملکرد این دستورالعمل را ۶ ماه بعد از زمان اجرا به شورای پول و اعتبار ارایه نماید.

این دستورالعمل در یکهزار و دویست و هشتاد و سومین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۵ شورای پول و اعتبار، مشتمل بر ۱۳ ماده و ۱۳ تبصره به تصویب رسید.

شيوه نامه اجرائي گواهي اعتبار مولد (گام)

به استناد مفاد دستورالعمل گواهي اعتبار مولد (گام) مصوب يك هزار و دو يست و هشتاد و سومين جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۵ شوراي پول و اعتبار، به منظور تبين نحوه صدور اوراق گام و رفع ابهامات موسسات اعتباري عامل، «شيوه-نامه اجرائي گواهي اعتبار مولد (گام)» كه از اين پس به اختصار «شيوه نامه» ناميده مي شود، در ۳۰ ماده و ۳۴ تبصره تصويب مي گردد.

فصل اول: كليات و تعاريف

ماده ۱- در اين شيوه نامه عبارات ذيل در معاني مشروح به كار مي روند:

- ۱-۱ «بانك مركزي»: بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران.
- ۱-۲ «موسسه اعتباري عامل»: بانك ها و موسسات اعتباري داراي سقف ضمانت و مجوز از بانك مركزي براي صدور اوراق گام.
- ۱-۳ «سازمان بورس»: سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۱-۴ «كميسيون»: كميسيون اعتباري بانك مركزي.
- ۱-۵ «اوراق گام»: اوراق گام صادره با عامليت و ضمانت موسسه اعتباري عامل بر مبناي عقد ضمان.
- ۱-۶ «بنگاه»: اشخاص حقيقي كه مجوز فعاليت در بخش هاي (فعاليت هاي) اقتصادي مولد داشته باشند.
- ۱-۷ «بنگاه متعهد»: بنگاه خريدار نهاده (اعم از کالا و خدمات) كه بنگاه فروشنده نهاده (بنگاه متقاضي) را جهت استفاده از اوراق گام از طريق سامانه به موسسه اعتباري معرفي مي كند.
- ۱-۸ «بنگاه متقاضي»: بنگاه فروشنده نهاده (اعم از کالا و خدمات) كه اوراق گام را پس از صدور دريافت مي كند.
- ۱-۹ «سامانه گام»: سامانه صدور و مديریت اوراق گام در بازار پول.
- ۱-۱۰ «سقف ضمانت»: حداكثر ميزان مجاز ضمانت اوراق گام براي موسسه اعتباري عامل.
- ۱-۱۱ «سقف اعتباري»: حداكثر ميزان بهره مندي بنگاه متعهد از اوراق گام.
- ۱-۱۲ «دستورالعمل»: دستورالعمل گواهي اعتبار مولد مصوب شوراي پول و اعتبار.
- ۱-۱۳ «شرکت سپرده گذاری مرکزی»: شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسويه وجوه.
- ۱-۱۴ «فعالیت اقتصادی مولد»: کليه فعاليت هاي اقتصادي كه به توليد کالا و خدمات مي پردازند.

فصل دوم: وظائف بانك مركزي

- ماده ۲-** سقف ضمانت هر موسسه اعتباري عامل بر مبناي ماده ۱۰ دستورالعمل توسط بانك مركزي در هر سال تعيين و در سامانه گام ثبت مي گردد.
- تبصره ۱-** بانك مركزي با توجه به عملکرد موسسه اعتباري در زمينه تضمين و وصول مطالبات ناشي از اوراق گام صادره نسبت به بازنگري سقف ضمانت موسسه اعتباري اقدام مي نمايد.
- تبصره ۲-** سقف كلي صدور اوراق گام حداقل ۶۵ درصد براي بنگاه هاي كوچك و متوسط (زير صد نفر شاغل) و مابقي براي بنگاه هاي بزرگ (بالاي صد نفر شاغل) قابل اعمال مي باشد.
- ماده ۳-** حداكثر نرخ كارمزد براي عامليت و ضمانت اوراق گام توسط بانك مركزي به موسسه اعتباري عامل اعلام مي گردد.

فصل سوم: وظايف مؤسسه اعتبارى عامل

ماده ۴- پس از ابلاغ سقف ضمانت، مؤسسه اعتبارى عامل موظف است نسبت به اعلام معرفى کاربر ارشد خود به اداره اعتبارات بانك مركزى جهت تعريف در سامانه گام (مطابق فرم پيوست شماره ۱) اقدام نمايد.

ماده ۵- پس از ابلاغ سقف ضمانت، مؤسسه اعتبارى عامل موظف است، براساس دستورالعمل پذيرش و معاملات اوراق گواهى اعتبار مولد (گام) مصوب ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ هيئت مديره سازمان بورس و اوراق بهادار (پيوست شماره ۲) نسبت به اخذ موافقت پذيرش از بورس/فرا بورس و ارائه الزامات ثبت و سپرده گذارى تعيين شده توسط شركت سپرده گذارى مركزى اقدام نمايد.

تبصره ۱- مؤسسه اعتبارى عامل مكلف است جدول زمان بندى انتشار اوراق گام و زمان سررسيد آن (در پايان هر ماه) را تعيين نموده و اطلاعات مذکور را به همراه درخواست پذيرش اوراق گام به بورس/فرا بورس ارائه نمايد.

تبصره ۲- از آنجايكه براى اوراق گام با سررسيد در پايان هر ماه يك نماد تخصيص مى يابد و به منظور جلوگيرى از مراجعه چندين باره به سازمان بورس، توصيه مى گردد مؤسسه اعتبارى برنامه ۱۲ ماهه خود را در قالب يك درخواست به سازمان مذکور ارسال نمايد.

تبصره ۳- براى هر مؤسسه اعتبارى عامل در هر سال، ۱۲ نماد متناسب با سررسيد اوراق گام در بازار بورس/فرا بورس تعريف مى گردد.

تبصره ۴- محل پذيرش و معاملات اوراق گام متعلق به بانكهاى پذيرفته شده در بورس، براساس محل پذيرش سهام بانك در بورس است. محل پذيرش و معاملات اوراق گام متعلق به بانكهاى پذيرفته نشده در بورس تهران در شركت فرا بورس ايران است.

تبصره ۵- مؤسسه اعتبارى عامل از محل منابع خود مى تواند براى پذيرش اوراق گام در بورس/فرا بورس، از بين شركتهاى داراى مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار، مشاور عرضه انتخاب و قرارداد مشاور عرضه اوراق گام انعقاد نمايد.

ماده ۶- مؤسسه اعتبارى عامل موظف است ترتيبى اتخاذ نمايد كه حداقل ۶۵ درصد سقف ضمانت براى بنگاههاى كوچك و متوسط (زير صد نفر شاغل) و مابقي براى بنگاههاى بزرگ (بالاي صد نفر شاغل) اختصاص يابد.

تبصره ۱- مبنای تعيين تعداد شاغلان بنگاههاى كوچك و متوسط و بنگاههاى بزرگ، آخرين صورتهای مالی حسابرسی شده است.

فصل چهارم: بررسى صدور اوراق گام توسط مؤسسه اعتبارى عامل

ماده ۷- مؤسسه اعتبارى عامل موظف است اقدام به اعتبارسنجى بنگاه متعهد نمايد، به نحوى كه اعتبارسنجى به عمل آمده مابين ميزان سقف اعتبارى وى باشد.

تبصره ۱- مؤسسه اعتبارى عامل مجاز به صدور اوراق گام بيش از سقف اعتبارى بنگاه متعهد نمى باشد.

تبصره ۲- سقف اعتبارى بنگاه متعهد معادل ۷۰ درصد از آخرين فروش اعلام شده بنگاه به سازمان امور مالياتى، پس از كسر مانده تسهيلات مرتبط با تأمين مالی سرمايه در گردش بنگاه مربوطه و تعهدات ناشى از اوراق گام قبلى منتشره نزد شبكه بانكى توسط سامانه گام تعيين مى گردد.

تبصره ۳- ميزان آخرين فروش بنگاه متعهد از سامانههاى اطلاعاتى سازمان امور مالياتى به صورت آنلاين توسط سامانه گام اخذ مى گردد.

ماده ۱۵- موسسه اعتباری عامل موظف است در چارچوب ضوابط و مقررات بانکی با بنگاه متعهد قرارداد عاملیت و ضمانت انعقاد نماید.

تبصره ۱- قراردادهای اوراق گام مشمول ماده (۱۵) قانون عملیات بانکی بدون ربا نیست و از مزایای ماده قانونی مذکور از قبیل اسناد لازم الاجراء برخوردار نمی‌باشد.

ماده ۱۶- موسسه اعتباری عامل در زمان صدور اوراق گام، نسبت به درج اطلاعات فاکتور مأخوذه از بنگاه متعهد در سامانه گام اقدام می‌نماید و این اطلاعات از طریق سامانه گام به سامانه سازمان امور مالیاتی ارسال می‌گردد.

ماده ۱۷- موسسه اعتباری عامل، کارمزد صدور اوراق گام را براساس نرخ اعلام شده توسط بانک مرکزی متناسب با کیفیت تضامین و وثایق صرفاً برای یک بار در زمان صدور از بنگاه متعهد اخذ می‌نماید.

تبصره ۱- تشخیص کیفیت تضامین و وثایق و تعیین نرخ کارمزد تا میزان حداکثر نرخ کارمزد ابلاغ شده، برعهده موسسه اعتباری عامل می‌باشد.

تبصره ۲- به منظور تشویق بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل می‌تواند پس از ایفای تعهد بنگاه، حداکثر در سقفی که هیئت عامل بانک مرکزی تعیین می‌کند، تخفیفی در نرخ کارمزد اوراق گام اعمال نماید.

ماده ۱۸- موسسه اعتباری عامل مکلف است بنابر درخواست دارنده اوراق گام (بنگاه متقاضی اول) و موافقت بنگاه‌های متقاضی بعدی براساس فاکتور خرید نهاده نسبت به انتقال آن به ذینفع جدید در سامانه گام در یک ششم دوره عمر اوراق گام اقدام نماید.

تبصره ۱- موسسه اعتباری موظف است در فرآیند انتقال اوراق گام فی‌مابین دارنده فعلی اوراق گام و سایر بنگاه‌های متقاضی بابت خرید نهاده، از وجود معامله واقعی و فاکتور خرید مربوطه اطمینان حاصل نماید.

تبصره ۲- نقل و انتقال اوراق گام در سامانه گام صرفاً به قیمت اسمی و در دوره یک ششم عمر اوراق گام (از تاریخ صدور اوراق گام) امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۳- ثبت نقل و انتقال و اطلاعات بنگاه‌های متقاضی بعدی توسط موسسه اعتباری صورت می‌پذیرد.

تبصره ۴- پس از طی یک ششم دوره عمر اوراق گام، اوراق مذکور در سامانه مسدود می‌گردد.

تبصره ۵- موسسه اعتباری عامل حق ندارد بابت انتقال اوراق گام در بازار پول کارمزد اخذ نماید.

تبصره ۶- انتقال اوراق گام به بنگاه‌های متقاضی که کد بورسی ندارند، امکان‌پذیر نمی‌باشد.

ماده ۱۹- ابطال و تسویه اوراق گام صادره توسط بنگاه متقاضی و متعهد در شبکه بانکی امکان‌پذیر نیست و تسویه اوراق گام صرفاً توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی با دارنده نهایی اوراق گام صورت می‌گیرد.

فصل ششم: معاملات ثانویه اوراق در بازار بورس / فرابورس و تسویه در سررسید اوراق گام

ماده ۲۰- پس از طی دوره یک ششم عمر اوراق گام صادره توسط موسسه اعتباری عامل، اوراق مذکور به صورت سیستمی به بازار بورس / فرابورس متناسب با بازار پذیرش شده اوراق گام انتقال یافته و معاملات ثانویه اوراق گام آغاز می‌گردد.

تبصره ۱- موسسه اعتباری عامل موظف است تا زمان برقراری اتصال سیستمی سامانه گام به سامانه سپرده‌گذاری مرکزی، در پایان هر هفته فهرست کامل دارندگان اوراق گام که یک ششم مدت زمان صدور اوراق گام تا سررسید اوراق گام در مدت همان هفته سپری شده است را به همراه کد بورسی آنها به بورس / فرابورس اعلام نماید.

تبصره ۲- با توجه به اینکه اوراق گام صرفاً تا یک ششم عمر اوراق گام در شبکه بانکی قابل نقل و انتقال است، تسویه پس از معاملات ثانویه و توسط شرکت سپرده گذاری مرکزی صورت می گیرد و امکان تسویه اوراق گام صادره در شبکه بانکی وجود ندارد.

ماده ۲۱- موسسه اعتباری موظف است نسبت به واریز مبلغ اوراق گام صادر شده تا یک روز پیش از سررسید به حساب سپرده گذاری مرکزی اقدام نماید.

فصل هفتم: ثبت حسابداری و مطالبات ناشی از تعهدات اوراق گام

ماده ۲۲- موسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به ایجاد سرفصل‌های مرتبط با اوراق گام در دفاتر حسابداری براساس بخشنامه شماره ۹۸/۳۹۶۶۶۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۵ اداره ارزیابی سلامت بانکی بانک مرکزی اقدام نماید.

ماده ۲۳- در صورت عدم ایفای تعهد توسط بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به وصول مطالبات خود از بنگاه متعهد اعم از اجرایی نمودن وثایق یا تضامین اقدام نماید.

ماده ۲۴- در صورت عدم وصول مطالبات مزبور ظرف مدت حداکثر دو ماه از تاریخ سررسید به عنوان بدهی سررسید گذشته محسوب، دو ماه بعد معوق و دو ماه بعد از آن مشکوک‌الوصول (مجموعاً شش ماه) در دفاتر بانک ثبت می گردد.

تبصره ۱- موسسه اعتباری عامل موظف است ترتیبی اتخاذ نماید مطالبات ناشی از اوراق گام مطابق ماده مذکور طبقه بندی گردد.

ماده ۲۵- موسسه اعتباری عامل موظف است برای پوشش مطالبات ناشی از اوراق گام، براساس ضوابط و مقررات جاری، ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول در دفاتر خود احتساب نماید.

تبصره ۱- ذخیره مطالبات در حال حاضر براساس بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۳۱ به صورت ذخیره گیری عمومی (۱،۵٪) و اختصاصی (سررسید گذشته ۱۰٪، معوق ۲۰٪ و مشکوک‌الوصول ۱۰٪) قابل احتساب است.

ماده ۲۶- بنگاه متعهد مکلف است دو روز قبل از سررسید اوراق گام، نسبت به ایفای تعهد خود (تأمین وجه اوراق گام صادره برای بنگاه متقاضی) به مؤسسه اعتباری عامل اقدام نماید.

تبصره ۱- بنگاه متعهد مکلف است دو روز قبل از سررسید اوراق گام، وجه اوراق مذکور را بصورت دفعتاً واحده تأمین نماید و موسسه اعتباری عامل مجاز نیست ترتیباتی برای تقسیط مطالبات صورت دهد.

ماده ۲۷- موسسه اعتباری عامل موظف است در صورت عدم ایفای تعهدات توسط بنگاه متعهد، وجه التزام تاخیر تادیه دین برابر با نرخ سود تسهیلات مبادله‌ای به علاوه ۶ واحد درصد از تاریخ سررسید اوراق گام را از بنگاه متعهد مطالبه نماید.

تبصره ۱- وجه التزام تاخیر تادیه دین اوراق گام در قراردادهای منعقد شده با بنگاه متعهد به صورت شرط ضمن عقد درج گردد.

ماده ۲۸- در صورت عدم ایفای تعهدات از سوی بنگاه متعهد، موسسه اعتباری عامل نمی تواند حداقل سه ماه پس از زمان تسویه بدهی اوراق گام نکول شده قبلی، اوراق گام جدیدی برای بنگاه مذکور صادر نماید.

ماده ۲۹- مطالبات مؤسسه اعتباری عامل ناشی از اوراق گام، به عنوان یکی از اقسام مطالبات ریالی، تحت شمول تعریف مطالبات در آیین نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی) قرار می گیرد و به تبع آن مطالبات مربوط به اوراق گام مشمول محرومیت‌های پیش‌بینی شده در آیین نامه می گردند.

سال هجرت تولد

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۳۰ - موسسه اعتباری عامل موظف است مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در چارچوب "قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور" در خصوص تعیین تکلیف بدهی های ناشی از صدور اوراق گام را اجراء نماید.

«شیوه نامه گواهی اعتبار مولد (گام)» در (۳۰) ماده و (۳۴) تبصره در نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۸ کمیسیون

اعتباری به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا است.

دستور العمل پذيرش و معاملات اوراق گواهي اعتبار مولد (گام)

بخش يك - تعاريف

ماده ۱: اصطلاحات و واژه های تعریف شده در قانون بازار اوراق بهادار قانون توسعه ابزارها و نهاد های مالی جدید و سایر مقررات بازار سرمایه و دستورالعمل گواهی اعتبار مولد (گام) مصوب ۹۸/۰۹/۰۵ شورای پول و اعتبار با همان تعاریف در این دستورالعمل به کار رفته اند. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می شوند:

(۱) گواهی اعتبار مولد (گام): اوراق بهاداری است که بر مبنای عقد ضمان به عاملیت و ضمانت بانک یا موسسه اعتباری صادر می گردد و در این دستور العمل اوراق گام نامیده می شود. این اوراق قابل معامله در بورس ها و بازارهای خارج از بورس می باشد.

(۲) بانک/موسسه اعتباری عامل: بانک یا موسسه اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به درخواست بنگاه متقاضی نسبت به صدور اوراق گام و بازپرداخت مبلغ اسمی آن در سررسید اقدام نموده و صادرکننده و متعهد پرداخت اوراق در سررسید می باشد.

(۳) بنگاه متقاضی: بنگاه فروشنده نهاده (اعم از کالا و خدمات) که اوراق گام به نام او صادر می شود.

(۴) بنگاه متعهد: بنگاه خریدار نهاده (اعم از کالا و خدمات) که بنگاه فروشنده نهاده (بنگاه متقاضی) را جهت استفاده از اوراق گام به بانک/موسسه اعتباری عامل معرفی می کند.

(۵) سازمان: منظور سازمان بورس و اوراق بهادار است.

(۶) سپرده گذاری مرکزی: منظور شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه می باشد.

(۷) بورس / فرا بورس : منظور شرکت بورس اوراق بهادار تهران و شرکت فرا بورس ایران حسب مورد است.

(۸) سامانه گام: سامانه صدور و مدیریت اوراق گام در بازار پول و درگاه تبادل اطلاعات فی مابین بازار پول و بازار سرمایه می باشد.

بخش دو- پذیرش اوراق گام

ماده ۲: پس از صدور مجوز انتشار اوراق گام توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تعیین سقف اوراق قابل انتشار بانک/موسسه اعتباری عامل مکلف است جدول زمان بندی انتشار اوراق و زمان سررسید آن را تعیین نموده و اطلاعات مذکور را به همراه درخواست پذیرش اوراق به بورس/فرا بورس ارائه نماید.

تبصره: محل پذیرش و معاملات اوراق بهادار متعلق به بانکهای پذیرفته شده در بورس بر اساس محل پذیرش سهام بانک در بورس است. محل پذیرش و معاملات اوراق متعلق به بانکهای پذیرفته نشده در بورس تهران در شرکت فرا بورس ایران است.

ماده ۳: پس از رعایت ترتیبات موضوع ماده ۲ درخواست پذیرش اوراق بانک/موسسه اعتباری عامل تا سقف اعلام شده توسط بانک مرکزی در هیئت پذیرش بورس/فرا بورس مطرح می گردد.

ماده ۴: بورس / فرا بورس پس از بررسی تقاضای پذیرش و تکمیل مدارک مراتب موافقت خود را جهت انجام معاملات به همراه فهرست نمادهای معاملاتی به بانک/موسسه اعتباری عامل اعلام می نماید.

تبصره: ایجاد هر نماد در سامانه معاملاتی بازار سرمایه مستلزم تکمیل فرم تعهدنامه و رجیستری پذیرش اوراق بهادار به همراه جدول مبالغ قابل پرداخت در هر سررسید به صورت مجزا می باشد.

ماده ۵: بانک / موسسه اعتباری عامل موظف است پس از دریافت موافقت پذیرش در بورس / فرا بورس الزامات ثبت و سپرده گذاری تعیین شده توسط سپرده گذاری مرکزی را به شرح زیر مطابق مقررات رعایت و مدارک ذکر شده را به شرکت مذکور ارائه نماید.

الف. وجود کد معاملاتی فعال برای متقاضیان و دارندگان اوراق گام.

ب. تکمیل فرم تعهدنامه و رجیستری پذیرش اوراق بهادر.

ج. پرداخت کارمزد ثبت (درج نماد) به وسیله بانک/موسسه اعتباری عامل.

د. ارائه تعهدنامه مبنی بر مسئولیت تضامنی بانک/موسسه اعتباری عامل و بنگاه متعهد در خصوص پرداخت وجه اوراق گام در سررسید.

ه. ارائه رضایتنامه مبنی بر امکان ارائه اطلاعات دارندگان اوراق به مراجع ذیصلاح.

و: ارائه وکالتنامه رسمی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی از بانک/موسسه اعتباری عامل جهت اعمال اختیارات موضوع این دستورالعمل از جمله مفاد تبصره ۲ ماده ۷ مبنی بر امکان برداشت کلیه حساب‌های متعلق به بانک/موسسه اعتباری عامل و اجازه توقیف اوراق بهادار متعلق به بانک/موسسه اعتباری عامل فروش و وصول وجوه مربوطه به میزان تعهدات ایفا نشده جهت واریز به حساب دارندگان اوراق.

ماده ۶: پس از گذشت یک ششم زمان صدور اوراق گام تا سررسید، نقل و انتقال اوراق در سامانه گام متوقف با رعایت ترتیبات این دستورالعمل معاملات ثانویه در بازار سرمایه آغاز می‌گردد.

تبصره: شروع فرایند موضوع این ماده منوط به احراز عدم توقیف و توثیق اوراق گام در بازه زمانی یک ششم زمان صدور اوراق گام تا سررسید در سامانه گام، توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی براساس اطلاعات ارائه شده از سوی بانک/موسسه اعتباری عامل می‌باشد. مسئولیت ارائه اطلاعات ناقص یا خلاف واقع بر عهده بانک/موسسه اعتباری عامل است.

ماده ۷: بانک / موسسه اعتباری عامل موظف است نسبت به تسویه وجوه اوراق گام یک روز قبل از سررسید به حساب اعلام شده از طرف سپرده‌گذاری مرکزی اقدام نماید. تعهدات بانک/موسسه اعتباری عامل در برابر دارندگان اوراق گام از هر حیث بدون قید و شرط بوده و ایرادات راجع به تعهدات بنگاه متعهد در مقابل بانک/موسسه اعتباری عامل اثری بر اجرای تعهدات ندارد و بانک/موسسه اعتباری عامل نمی‌تواند به عذر عدم تامین وجوه کافی یا عدم پرداخت مبلغ کارمزد یا هر دلیل دیگری انجام تعهدات خود در این اوراق را به تعویق انداخته یا معلق نماید.

تبصره ۱: در صورت هرگونه تاخير احتمالى در پرداخت مبلغ اوراق توسط بانک/موسسه اعتبارى عامل وى مکلف به پرداخت وجوه اوراق و همچنين وجه التزام به دارندگان اوراق در ازای هر روز تاخير مى باشد. وجه التزام تاخير تاديه دين موضوع اين بند برابر با نرخ سود تسهیلات مبادله‌ای به علاوه ۶ درصد وفق مفاد دستور العمل گواهی اعتبارى مولد مصوب ۱۳۹۸/۰۹/۰۵ شورای پول و اعتبار است.

تبصره ۲: در صورت عدم پرداخت وجه یک روز قبل از سررسيد توسط بانک/موسسه اعتبارى عامل مراتب توسط شرکت سپرده‌گذارى مرکزى به بانک مرکزى اعلام مى گردد. در صورت نکول از تاديه وجه حداکثر تا ۷ روز از تاريخ سررسيد، سپرده‌گذارى مرکزى مبلغ اصل و خسارت تاخير تاديه را بر مبنای محاسبه به صورت روز شمار برابر با نرخ سود تسهیلات مبادله‌ای به علاوه ۶ درصد از حساب بانک/موسسه اعتبارى عامل برداشت و به حساب دارندگان اوراق واریز مى نماید. در صورت عدم کفایت دارایی بانک/موسسه اعتبارى عامل در حساب‌های بانكى آن، شرکت سپرده‌گذارى مرکزى نسبت به توقیف اوراق بهادر متعلق به بانک/موسسه اعتبارى عامل، فروش و وصول وجوه مربوطه جهت واریز به حساب دارندگان اوراق اقدام مى نماید.

تبصره ۳: در صورت نکول از تاديه وجه حداکثر تا ۷ روز از سررسيد توسط بانک/موسسه اعتبارى عامل امکان عرضه جديد اوراق گام بانک مذکور از تاريخ نکول به مدت یکسال وجود نخواهد داشت.

ماده ۸: وجود مشاور پذیرش برای پذیرش اوراق گام الزامى نمى باشد.

ماده ۹: تازمان برقرارى اتصال سیستمى سامانه گام به سامانه سپرده‌گذارى مرکزى، بانک/موسسه اعتبارى عامل موظف است در پایان هر هفته فهرست کامل دارندگان اوراق که یک ششم مدت زمان صدور اوراق گام تا سررسيد اوراقشان طى مدت همان هفته سپرى شده است را به همراه کد معاملاتی آنها به بورس/فرا بورس اعلام نماید.

بورس/فرا بورس موظف است فهرست دریافتى را جهت ثبت مالکیت دارندگان اوراق گام (سپرده‌گذارى) به سپرده‌گذارى مرکزى ارائه نماید. پس از برقرارى اتصال سامانه‌ای مبنای تخصیص دارایی در شرکت سپرده‌گذارى مرکزى آخرین اطلاعات دریافتى از سامانه گام تا ساعت ۱۰ صبح هر روز کارى است.

تبصره: مسوولیت صحیح، دقیق و کامل بودن اطلاعات ارائه شده موضوع این ماده بر عهده بانک/موسسه اعتباری عامل است.

ماده ۱۰: بورس / فرابورس باید برای معاملات اوراق گام با سررسید یکسان به ازای هر بانک، صرفاً یک نماد معاملاتی متناسب با تاریخ سررسید جهت درج نماد به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ایجاد نماید.

ماده ۱۱: کلیه اشخاص حقوقی دارای مجوز بازارگردانی از سازمان می‌توانند به منظور انجام عملیات بازارگردانی اوراق گام درخواست بازارگردانی خود را به بورس/فرابورس ارائه نمایند. مجوز بازارگردانی در هر مورد باید به تایید سازمان برسد. بازارگردانی اوراق گام در چهارچوب دستورالعمل فعالیت بازارگردانی مبتنی بر حراج انجام می‌شود.

ماده ۱۲: دارنده ورقه گام با خرید آن به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه وکالت بلاعزل می‌دهد تا در خصوص وصول وجوه مربوط به تعهدات معوق بانک/موسسه اعتباری عامل جرائم وجه التزام مربوطه و واریز آن به حساب بانکی معرفی شده اقدام نماید. عنداللزوم شرکت مذکور نسبت به طرح دعوی در مراجع ذی صلاح مبادرت می‌نماید. در زمان انتشار اوراق، پیش‌بینی مفاد موضوع این ماده در سامانه گام ضروری است.

این دستورالعمل در ۱۲ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس اوراق بهادار رسید.